

بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد قرارگاه رفتاری (نمونه موردی چهارراه آبرسان تبریز)

الینا محمدحسینی^{۱*}، مرضیه ریاضی^۲، محمد تقی پیربابایی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

۳- استادیار طراحی شهری دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

چکیده

این نوشتار برگرفته از پژوهشی است که در جهت بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد قرارگاه رفتاری انجام گرفته است. در این پژوهش سعی شده تا عوامل مؤثر بر ایجاد قرارگاه رفتاری در محدوده مورد مطالعه شناسایی شده و ارتباط مؤثری میان این عوامل و ایجاد مکان رفتار بدست آید. مسئله وجود قرارگاه رفتاری در محدوده مورد مطالعه، زمینه ساز کنکاش در خصوص علل ایجاد این مسئله و تأثیر کاربری پیرامون در این موضوع گردید. روش پژوهش از نوع آزمون فرضیه با مطالعه موردی چهار راه آبرسان تبریز (محدوده جلویی قنادی تشریفات)، از طریق پرسشنامه و با حضور در محل تدوین گردید. داده ها در نرم افزار آماری spss تحلیل همبستگی شدند و روابط معنا داری بین متغیر های دخیل در شکل گیری و ایجاد قرارگاه رفتاری استنباط گردید و نتایجی به این ترتیب بدست داد که وجود یک کاربری شاخص (قنادی تشریفات) تأثیری در ایجاد قرارگاه رفتاری در این محدوده نداشته است، در این میان وجود متغیرهای کیفی مورد توجه در محیط از جمله سرزندگی و متغیر های کالبدی- فضایی نظیر موقعیت در سازمان فضایی، تسلط دید به همه نقاط و دسترسی های آسان به محدوده در ایجاد این قرارگاه رفتاری، تأثیر بسزایی داشته است.

واژه های کلیدی: قرارگاه رفتاری، روانشناسی محیط، فعالیت ها وبستر آن ها و عوامل کالبدی.

۱- مقدمه

بهره گیری از علوم رفتاری در طراحی شهری در خصوص ارتباط رفتار انسان و محیط کالبدی مهم می نماید تا بتوان به ایجاد بستری کالبدی برای عرصه تعاملات اجتماعی و در انطباق با نیازهای رفتاری شهروندان نایل شد که در صورت بیشینه میزان انطباق با الگوهای رفتاری سالم شهروندی می تواند شکل گیری سرمایه اجتماعی و مشارکتهای جمعی در فضاهای شهری برای یک زندگی مطلوب و در عین حال افزایش کیفیت زندگی شهروندی را فراهم آورد. این گفتار به بررسی " قرارگاه رفتاری " در فضاهای شهری می پردازد. از آنجا که در رویکرد های جدید شهرسازی بر این نکته تأکید می شود که دیگر نمی توان از طریق برنامه ریزی و طراحی شهری نحوه و میزان کار بست محیط مصنوع شهری را به شهروندان دیکته کرد، براحتی دریافت می شود که می بایستی الگوهای رفتاری شهروندان در هر مکان شهری مورد بازبینی و ارزیابی قرار گیرد تا بیشینه کار آمدی در حوزه طراحی